

Hellgren protiv Finske¹ (broj 52977/19), 17.12.2024.

Nema povrede člana 11. Ek

Podnositeljica predstavke je Anu Marjaana Hellgren, finska državljanka. Zaposlena je u finskoj poštanskoj službi kojom upravlja poreduzeće u državnom vlasništvu pod nazivom Posti Oy.

Slučaj se odnosi na plaću podnositeljice koja joj je uskraćena za dva dana zbog njenog odbijanja da obavi početnu obuku eksterno angažiranih zaposlenika. Rezultat njenog odbijanja je bio stav sindikata čiji je bila član i pokretanje industrijske akcije. Iako je tokom ova dva dana obavila redovne smjene radi dostave pošte tih dana, poslodavac ju je poslao kući i uskratio joj plaću.

Podnositeljica predstavke je pokrenula građanski postupak protiv svog poslodavca tražeći da sud naloži poslodavcu da joj isplati plaće koje su joj uskraćene jer je odbila pružiti početnu obuku. Njena tužba je u konačnici odbijena.

Pozivajući se na čl. 11. (sloboda okupljanja i udruživanja) Evropske konvencije, podnositeljica predstavke prigovara da su razlozi zbog kojih je poslana kući i uskraćivanje plaće ograničili njeno pravo na članstvo u sindikatu i industrijsku akciju.

S obzirom na konkretan predmet i kontekst predmetnog spora i detaljne razloge koje je Vrhovni sud iznio u svojoj odluci, te uzimajući u obzir cjelokupnu situaciju u pogledu uređenja sindikalnih interesa, Evropski sud je istakao da su domaće vlasti, u nastojanju da uspostave pravičnu ravnotežu između radnih prava podnositeljice predstavke, u njenom svojstvu članice sindikata, i upravljačkih prava poslodavca, ostale unutar široke granice koja se može dopustiti domaćim tijelima u stvari kao što je ova u ovom predmetu. Evropski sud stoga ne nalazi nikakve osnove da svojim stajalištima zamijeni stajališta Vrhovnog suda u ovom predmetu. Zaključio je da nije došlo do povrede člana 11. Konvencije.

Side by Side International Film Festival i ostali protiv Rusije (br. 32678/18, 17172/20 i 30564/21), 17.12.2024.

Povreda člana 10. Ek

Podnosioci predstavke su Side by Side International Film Festival OOO, pravna osoba registrirana u Rusiji koja je od 2016. do 2020. organizirala godišnje LGBT film festivale, te dvoje ruskih državljana, Gulnara Sultanova i Andrej Petrov. Gospođa Sultanova je direktorica filmskog festivala. Gospodin Petrov je navodno 2016. godine prisustvovao LGBT festivalu u Moskvi.

Slučaj se odnosi na ponavljane pokušaje ometanja filmskih projekcija održanih u okviru međunarodnih LGBT filmskih festivala koje u Rusiji organizuje prvi podnosilac predstavke – pravna osoba. U nekoliko navrata festivalske aktivnosti bile su odgođene ili prekinute zbog telefonskih dojava o bombi ili drugim lažnim sigurnosnim upozorenjima. U 2020-toj godini

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

nije bilo dopušteno prikazivanje filmova zbog sanitarnih mjera zaštite uvedenih tokom pandemije COVID-19.

Pozivajući se, između ostalog, na član 10. (sloboda izražavanja) Evropske konvencije podnosioci predstavke se žale da država nije ispunila svoju dužnost zaštite organizatora festivala i njegove publike u ostvarivanju njihovih prava iz Konvencije.

Evropski sud je, između ostalog, istakao da su Vlasti očito bile svjesne da su festival i njegova publika u više navrata bili izloženi nizu pokušaja ometanja njihovih aktivnosti. Međutim, vlasti nisu htjele priznati da je serija poziva u vezi s prijetnjama bombama imala za cilj odvratiti ljude od sudjelovanja u festivalskim događanjima. Policija je ustrajala u tretiranju telefonskih poziva kao zasebnih i nepovezanih incidenata bez ikakvog pokušaja cjelovite analize situacije u cjelini kako bi se uznemiravanje ograničilo ili prekinulo. Vlasti također nisu učinile ništa da razviju i provedu mjere koje bi odvratile počinitelje od nastavka njihovih nastojanja. Evropski sud je istakao da je višegodišnji propust policije da poduzme sveobuhvatne radnje kao odgovor na pritužbe podnosioca predstavke mogao samo potaknuti počinitelje da poduzmu daljnja slična djela i uvjeriti ih u njihovu nekažnjivost. Evropski sud je zaključio da je država propustila ispuniti svoje obaveze prema članu 10. Konvencije osiguranjem sigurnog i neprekinutog odvijanja međunarodnog LGBT filmskog festivala. Prema tome, došlo je do povrede člana 10. Konvencije.

Grande Oriente d'Italia protiv Italije (br. 29550/17), 19.12.2024. godine

Povreda člana 8. Ek

Podnosilac predstavke je Grande Oriente d'Italia, masonska udruženje registrovano prema italijanskim zakonima. Osnovano je 1805. godine i okuplja nekoliko loža. U skladu sa pravnim okvirom u Italiji ima status nepriznatog privatnopravnog udruženja i stoga nema status pravnog lica.

Predmet se odnosi na pretres prostorija udruženja podnosioca predstavke po nalogu parlamentarne istražne komisije i naknadno oduzimanje većeg broja papirnih i digitalnih dokumenata, a posebno spiska sa imenima i ličnim podacima više od 6.000 članova udruženja.

Podnosilac predstavke je neuspješno osporio pretragu i zapljenu. Parlamentarna istražna komisija nije odlučila o zahtjevu za preispitivanje naloga za pretragu prema svojim procedurama, dok su tijela gonjenja odbila zahtjev za sudsku reviziju sukoba nadležnosti pred Ustavnim sudom i prekinula istragu po krivičnoj prijavi podnosioca predstavke.

Pozivajući se na član 8. (pravo na poštivanje privatnog i obiteljskog života), podnosilac predstavke se žali da su pretraga njegovih prostorija i oduzimanje popisa njegovih članova bili nezakoniti i krajnje neproporcionalni. Posebno je tvrdio da ako je pravosudno tijelo, a ne parlamentarna istražna komisija, izdalo nalog za pretres ne navodeći, između ostalog, optužbe protiv osobe pod istragom ili predmete koji se oduzimaju, nalog bi se smatrao ništavim.

Evropski sud je utvrdio da nije bilo dokaza niti osnovane sumnje o umiješanosti u predmet koji se istražuje a koji bi bili dovoljni da opravdaju tako široku i neodređenu mjeru. Također, nedostaci u nalogu za pretragu nisu bili nadoknađeni dovoljnim jamstvima, na primjer neovisnim i nepristrasnim preispitivanjem. Prema trenutno postojećim sistemom u Italiji trenutno parlament ima isključivu nadležnost da odlučuje o valjanosti njegove odluke.

Sud je zaključio da tako značajno miješanje u prava podnosioca predstavke koje uključuje nadležna tijela koja ispituju i zadržavaju širok raspon dokumenata, uključujući povjerljive informacije, nije bilo "u skladu sa zakonom", niti je to bilo "neophodno u demokratskom društvu".

X i ostali protiv Slovenije (br. 27746/22 i 28291/22), 19.12.2024. godine

Povreda člana 6.1. Ek

Povreda člana 8. Ek

Prva podnositeljica predstavke, osoba X, podnijela je predstavku u svoje lično ime i u ime svoje djece.

Predmet se odnosi na odluke o starateljstvu i prava na kontakt sa djecom, nakon što se 2018. godine osoba X razvela od oca djece. Razvod je bio težak i bivši par nije se mogao dogovoriti oko starateljstva ili kontakta sa njihovo troje djece. Iako je osoba X bila primarni njegovatelj, otac je dobio privremeno starateljstvo nad djecom 2019. godine, zbog činjenice da je osoba X ometala kontakte između djece i njihovog oca. Kao posljedica izvršenja odluke o privremenom starateljstvu, sin od osam godina i njegove sestre bliznakinje od šest godina razdvojeni su od X. Akcija razdvajanja je trajala četiri sata i svjedočili su joj komšije, policija i socijalni radnici. Između marta i avgusta 2020. godine, osobi X nije bio dozvoljen kontakt sa djecom. U avgustu 2022. godine, ponovo joj je odbijen kontakt, ali je ta odluka nakon žalbenog postupka poništena u julu 2023. godine.

Nakon smještaja kod oca, djeca su nastavila pokušavati bježati u cilju da se vrate svojoj majci. Na kraju su, krajem 2023. godine, smješteni kod nje kroz provođenje privremene mjere. Postupak odlučivanja o starateljstvu i kontaktu sa djecom je najvećim dijelom vodio sudija, kome je predmet presigniran od sudije prvobitno zaduženog za slučaj. Konačna odluka o starateljstvu i kontaktu tek treba biti donesena.

Pozivajući se na član 6. stav 1 (pravo na pravično suđenje), osoba X se žali da je njen predmet presigniran drugom sudiji, što predstavlja kršenje utvrđenog metoda nasumične dodjele predmeta sudijama i u suprotnosti sa pravom da se bude saslušano pred nezavisnim i nepristrasnim sudom. Pozivajući se na član 8. (pravo na privatni i porodični život), ona i djeca se žale da su vlasti zanemarile njihovu želju da žive zajedno, da su tretirani kao "objekti" bez ikakvih prava, da je razdvajanje djece od X bilo neopravdano, te da je neopravdano bilo i ograničenje X-ovog starateljstva i prava na kontakt sa djecom.

Sud je posebno utvrdio da se predsjednik Okružnog suda, dodjeljujući predmet podnosiocima predstavke, suprotno unaprijed utvrđenim objektivnim kriterijima, suprotstavio jasnoj svrsi zakona a to je da se osigura nasumičnost u dodjeli predmeta. Također je smatrao da dvije privremene mjere i presuda o zabrani kontakta djece s majkom nije bilo opravdano i da uklanjanje djece od X nije potkrijepljeno relevantnim i dovoljnim razlozima. Štoviše, propust nacionalnih sudova da osiguraju pravilno zastupanje interesa djece tokom postupka, samo po sebi, predstavlja povredu prava djece na poštivanje njihovog porodičnog života.